

РЕШЕНИЕ

№ 4343

гр. София, 12.03.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 48 СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети декември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: **ИВЕЛИНА М. СИМЕОНОВА**

при участието на секретаря **МАРИЯ АТ. ДРАГАНОВА**
като разгледа докладваното от **ИВЕЛИНА М. СИМЕОНОВА** Гражданско дело № 20221110152314 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 124, ал. 1, вр. чл. 235 ГПК, вр. чл. 422 ГПК.

Образувано е по искова молба на „А.С.В.“ ЕАД срещу П. Д. А., с която са предявени по реда на чл. 422, вр. чл. 415 ГПК обективно кумулативно съединени иски с правно основание чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 240, ал. 1 и ал. 2 ЗЗД, вр. чл. 99, ал. 1 ЗЗД и чл. 86 ЗЗД.

Ищецът твърди, че между „Б.П.П.Ф.“ ЕАД и ответника е сключен Договор за потребителски кредит № PLUS-14523493 на 15.02.2017 г. Посочва, че на ответника е предоставена сума в размер на 3000 лв., при застрахователна премия в размер на 420 лв. Сочи, че договорната лихва по кредита е уговорена от страните в размер на 1306,25 лв. Твърди, че кредитополучателят се е задължил да върне сумата по кредита в срок до 20.03.2019 г., на 25 броя равни месечни погасителни вноски, всяка от които по 189,05 лв. Сочи, че съгласно условията към договора за потребителски кредит, при забава в плащането на една или повече месечни погасителни вноски, кредитополучателят дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва върху неплатената главница по договора за кредит, като съответно му е начислена лихва за забава в размер на 1531,95 лв. за периода 21.03.2017 г. - 07.06.2022 г., тъй като длъжникът не е заплатил дължимия паричен заем към дружеството. Твърди, че на 11.11.2021 г. е подписано Приложение № 1 към Рамков договор за продажба и прехвърляне на вземания от 11.11.2021 г., на основание чл. 99 ЗЗД, между „Б.П.П.Ф.“ ЕАД и „А.С.В.“ ЕАД, по силата на който вземането, произтичащо от Договор за потребителски кредит № PLUS-14523493 от 15.02.2017 г. е прехвърлено в полза на „А.С.В.“ ЕАД изцяло с всички привилегии, обезпечения и принадлежности, включително и всички лихви. Посочва, че длъжникът е уведомен по реда на чл. 99, ал. 3 ЗЗД за извършената

продажба на вземането от името на „Б.П.П.Ф.“ ЕАД с уведомително писмо с изх. № УПЦ-П-БНП/PLUS-14523493 от 11.11.2021 г., изпратено с известие за доставяне от страна на „А.С.В.“ ЕАД в качеството му на пълномощник на цедента, което писмо е върнато в цялост. Посочва, че при оспорване на уведомяването от страна на ответника, същият следва да се счита уведомен за извършената цесия с исковата молба. Предвид изложеното, ищецът моли съда да признае за установено по отношение на ответника П. Д. А., че същият дължи на „А.С.В.“ ЕАД сумата от 3032,22 лв. - главница по договора за потребителски кредит, ведно със законната лихва от датата на заявлението за издаване на заповед за изпълнение - 07.06.2022 г. до окончателното изплащане на задължението, сумата от 1202,58 лв. - договорна лихва за периода 20.03.2017 г. (падеж на първа неплатена погасителна вноска) - 20.03.2019 г. (падеж на последна погасителна вноска), сумата от 1531,95 лв. - обезщетение за забава за периода 21.03.2017 г. – 06.06.2022 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК по ч. гр. д. № 30404/2022 г. по описа на СРС, 24 състав. Претендира сторените по делото разноски.

В срока по чл. 131 ГПК не е подаден отговор на исковата молба, като ответникът е подал възражение в заповедното производство, в което е възразил, че вземането на ищеца е погасено по давност. В открито съдебно заседание ответникът се явява лично и изразява готовност за постигане на споразумение с ищеца.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства по свое убеждение и съобразно чл. 235 ГПК във връзка с наведените в исковата молба доводи и възраженията на ответника, намира от фактическа страна следното:

Видно от представения като доказателство по делото Договор за потребителски паричен кредит, отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта № PLUS-14523493, сключен на 15.02.2017 г. между „Б.П.П.Ф.“ ЕАД, в качеството на кредитор, и П. Д. А., в качеството на кредитополучател, дружеството се е задължило да предостави на П. Д. А. кредит за потребителски цели в размер на 3000 лв. Страните да уговорили заплащане на застрахователна премия в размер на 420 лв., такса ангажимент в размер на 105 лв., при обща стойност на плащанията в размер на 4726,25 лв. ГПР е уговорен в размер на 47,16 %, а лихвеният процент в размер на 35,45 % Уговорено е изплащане на сумите по договора на равни месечни погасителни вноски – 25 броя, с размер на погасителната вноска – 189,05 лв. В договора за потребителски кредит № PLUS-14523493 от 15.02.2017 г. е инкорпориран и погасителен план, в който са посочени падежните дати, размера на вноската и оставащият размер на главницата, от който се установява, че падежната дата на първата вноска е 20.03.2017 г., а на последната вноска – 20.03.2019 г.

В чл. 2 от договора е предвидено, че размерът на предоставения заем е равен на сумата, посочена в поле „Общ размер на кредита“. Предвидено е също така, че посочената сума в поле „Застрахователна премия“ е разделена на равен брой вноски, съответстващи на посочения брой вноски в поле „Брой погасителни вноски“ и е част от всяка месечна погасителна вноска. Кредитополучателят заплаща и такса ангажимент, посочена в съответното поле, срещу което кредиторът сключва договора при фиксиран лихвен процент.

Предвидено е, че таксата се заплаща от кредитополучателя при усвояване на кредита, като кредиторът удържа сумата от общия размер на кредита. В чл. 3 от договора е посочено, че погасителните вноски съставляват изплащане на главницата по кредита, ведно с надбавка, съставляваща печалбата на кредитора.

В чл. 5 от договора е предвидено, че при забава на една или повече месечни погасителни вноски кредитополучателят дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва за периода на забавата върху всяка забавена погасителна вношка. При просрочване на две или повече месечни вноски, считано от падежната дата на втората непогасена вношка, вземането на кредитора става предсрочно изискуемо в целия му размер, включително всички определени от договора надбавки, ведно с дължимото обезщетение за забава, без да е необходимо изпращане на съобщение от кредитора за настъпването на предсрочната изискуемост.

В чл. 9 от договора страните са постигнали съгласие, че всички съобщения с изявления на кредитора, отправени към кредитополучателя, се считат за получени и узнати от последния, ако бъдат изпратени на адрес, по факс или на електронна поща, или съобщени по телефон, предоставени от кредитополучателя. В чл. 27 е уговорено, че кредиторът може незабавно след сключване на договора или по всяко друго време да прехвърли правата си по този договор на избрано от него трето лице без да е нужно предварително да получи съгласието на кредитополучателя. С подписването на договора, кредитополучателят приема горното за уведомление по чл. 99 ЗЗД и удостоверява съгласието си за обработване на личните му данни, свързано с прехвърлянето на правата на кредитора.

По делото е представен сертификат № PLUS-14523493 за застраховка „Защита на плащанията“ от 15.02.2017 г. и Общи условия към него.

Като доказателство по делото е представен и приет Договор за продажба и прехвърляне на вземания (цесия) от 11.11.2021 г. между „А.С.В.“ ЕАД, в качеството му на цесионер, и „Б.П.П.Ф. С.А.“, клон Б., в качеството му на цедент, по силата на който цедентът прехвърля и продава три портфолия от вземания, произтичащи от договори за потребителски кредит, сключени от цедента с длъжници, които не изпълняват задълженията си на заемополучатели по тях, а цесионерът купува и придобива от цедента вземанията, определени в Приложение № 1 – Списък на вземанията, срещу заплащане на покупната цена. По отношение на индивидуализацията на прехвърлените вземания договорът съдържа изрично препращане към Приложение № 1, съставляващо негова неразделна част (подписано от страните), което е представено по делото, като в същото фигурира вземането по процесния договор, сключен с ответника, а именно: 5568,39 лв., от които 3032,22 лв. – главница, 1202,58 лв. – договорна лихва и 1333,59 лв. – обезщетение за забава.

По делото не се спори, че „Б.П.П.Ф.“ ЕАД е прекратено без ликвидация, поради преобразуване чрез вливане по смисъла на чл. 265г ТЗ в „Б.П.П.Ф. С.А.“, който се явява универсален правопреемник на „Б.П.П.Ф.“ ЕАД, както и че „Б.П.П.Ф. С.А.“ към датата на прехвърлянето на вземанията упражнява дейност на територията на Република Б. чрез клона си „Б.П.П.Ф. С.А.“, клон Б., вписан в Търговския регистър.

Установява се също така, че цедентът е упълномощил цесионера да уведоми всички длъжници по вземанията, предмет на горепосочения договор за цесия за извършеното прехвърляне (чл. 5, ал. 7 от договора за цесия).

По делото е представено писмено потвърждение от „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон Б., относно извършената продажба на вземания в полза на „А.С.В.“ ЕАД, съгласно рамковия договор за продажба и прехвърляне на вземания от 11.11.2021 г. и Приложение № 1 от 11.11.2021 г. към него.

С пълномощно № 3518/2021 с нотариална заверка на подписа „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон Б. е упълномощило „А.С.В.“ ЕАД да уведомява за извършената цесия задължените по договорите за заем лица, на основание чл. 99, ал. 3 ЗЗД.

На 11.11.2021 г. „А.С.В.“ ЕАД, като пълномощник на „БНП Париба Пърсънъл Файненс С.А.“, клон Б., е изпратило уведомително писмо с изх. № УПЦ-П-БНП/PLUS-14523493 до П. Д. А. относно прехвърляне на процесните вземания и длъжникът е поканен да изплати същите в 5-дневен срок от получаване на писмото. Съгласно представеното известие за доставяне писмото е върнато като непотърсено на 13.12.2021 г.

За установяване на факта на усвояване на кредита и на размера на непогасения остатък от задълженията по Договора за потребителски кредит № PLUS-14523493 от 15.02.2017 г. е прието заключение на съдебно – счетоводна експертиза (ССЧЕ), от което се установява, че кредитодателят е превел на 16.02.2017 г. по банковата сметка на кредитополучателя П. Д. А. сумата от 2895 лв., като от предоставената сума на кредита от 3000 лв. е удържана „такса ангажимент“ в размер на 105 лв. По този начин общият размер на предоставения кредит по процесния договор е изцяло усвоен. По процесния договор за кредит са извършени 5 плащания (на 17.03.2017 г. – 189,05 лв., на 17.10.2023 г. – 200 лв., на 21.09.2023 г. – 200 лв., на 17.08.2023 г. – 200 лв. и на 14.07.2023 г. – 636,14 лв.) в общ размер от 1425,19 лв., като с платените суми са погасени: изцяло първа вноска, договорна лихва и разноски. Неплатената главница е в размер на 3032,22 лв. за периода 20.04.2017 г. - 20.03.2019 г., неплатената договорна лихва е в размер на 247,12 лв. Изчислената лихва за забава върху главница от 3032,22 лв. за периода 21.03.2017 г. - 07.06.2022 г. – датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК е в размер на 1500,23 лв.

При така установената фактическа обстановка, съдът приема следното от правна страна:

В предмета на делото са включени установителни искове, предявени от кредитор, в чиято полза е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК, срещу която в срока по чл. 414, ал. 2 ГПК е подадено възражение от длъжника. Целта на ищеца е да се установи със сила на пресъдено нещо спрямо другата страна съществуването на вземанията, предмет на издадената заповед за изпълнение по чл. 410 ГПК. Исковете са допустими като предявени в срока по чл. 415, ал. 1 ГПК и в предметните и субективни предели на заявлението и издадената заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК.

Основателността на предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД е обусловена от установяването при условията на пълно и главно доказване от страна на ищеца на следните правопораждащи факти: 1) сключен между ответника и „Б.П.П.Ф.“ ЕАД на 15.02.2017 г. договор за потребителски кредит със съдържанието, посочено в исковата молба; 2) предоставяне на сумата на ответника, както и 3) валидно сключен договор за цесия и факта на уведомяване на ответника за цесията. При установяване на горните предпоставки, в тежест на ответника е да докаже, че е платил задълженията си.

От ангажираните по делото доказателства несъмнено се установява, че между „Б.П.П.Ф.“ ЕАД и ответника е подписан на 15.02.2017 г. договор за потребителски паричен кредит за сумата от 3000 лв., срещу насрещното му задължение да върне сумата на 25 месечни вноски, всяка от които в размер на 189,05 лв., като общо дължимата сума е 4726,25 лв. Установява се, че кредитодателят е превел на 16.02.2017 г. по банковата сметка на кредитополучателя П. Д. А. сумата от 2895 лв. (след приспадане от главницата на такса ангажимент), което обстоятелство се признава и от самия ответник в съдебно заседание, а и се установява от ССЧЕ, неоспорена от страните, която съдът кредитира като компетентно изготвена и в пълнота отговаряща на поставените задачи. Установява се, че към датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК е настъпил падежът на всички вноски по договора за кредит. Ответникът от своя страна е извършвал плащания по договора за кредит, общо 5 броя, поради което договорът е породил своето действие и за ответника е налице задължение да върне заемната сума.

По силата на рамков договор за прехвърляне на вземания от 11.11.2021 г. и Приложение № 1 от 11.11.2021 г. „Б.П.П.Ф.“ ЕАД е прехвърлило в полза на ищеца вземанията срещу П. Д. А., произтичащи от договор за потребителски кредит от 15.02.2017 г. в общ размер от 5568,39 лв. С оглед на обстоятелството, че предишният кредитор е потвърдил писмено по реда на чл. 99, ал. 3 ЗЗД станалото прехвърляне, настоящият състав приема, че условието за прехвърляне на вземанията се е сбъднало и договорът е породил правни последици.

Прехвърлянето на вземане (цесията) е договор, с който кредиторът на едно вземане (цедент) го прехвърля на трето лице (цесионер). Длъжникът по вземането не е страна по договора. Тъй като цесията засяга интересите освен на страните по договора и на трето лице – цедирания длъжник, се налага извършването на допълнително действие – съобщаване на длъжника за цесията – чл. 99, ал. 3 и 4 ЗЗД. За да породи действие, съобщението трябва да бъде извършено от цедента – чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Без да е елемент от фактическия състав на договора, съобщението има значение с оглед на третите лица – цедирания длъжник, правопримениците и кредиторите на цедента и на цесионера. Прехвърлянето на вземането има действие за всички трети лица от момента, в който съобщението бъде получено от длъжника – чл. 99, ал. 4 ЗЗД.

Непротиворечива е съдебната практика, че съгласно чл. 99, ал. 4 ЗЗД прехвърлянето на вземането има действие спрямо длъжника от деня, когато е съобщено от предишния

кредитор - от цедента и че правнорелевантно за действието на цесията спрямо длъжника е единствено съобщаването ѝ, извършено от цедента, но не и от цесионера - новия кредитор; моментът, от който цесионерът е материалноправно легитимиран кредитор по цесията срещу длъжника, съгласно чл. 99, ал. 4 ЗЗД е моментът, от който цесията поражда действие спрямо длъжника - датата на уведомлението до длъжника, извършено от цедента. Ако към исковата молба по иск на цесионера срещу длъжника е приложено уведомление на цедента до длъжника за извършената цесия, същото уведомление, достигнало до длъжника с връчване на препис от исковата молба, съставлява надлежно съобщаване за цесията, съгласно чл. 99, ал. 3, пр. 1 ЗЗД, прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника, на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД и същото следва да бъде съобразено от съда, като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска, на основание чл. 235, ал. 3 ГПК. (в този смисъл е съдебната практика на ВКС - решение № 123/24.06.2009 г. по т. дело № 12/2009 г. по описа на II т. о. и решение № 3/16.04.2014 г. по т. дело № 1711/2013 г. по описа на I т. о.).

В процесния случай по делото е представено пълномощно, по силата на което цедентът е упълномощил цесионера за уведомяване на длъжника за извършената цесия по чл. 99, ал. 3 ЗЗД. Съдът приема, че по силата на принципа на свободата на договарянето (чл. 9 ЗЗД) няма пречка старият кредитор да упълномощи новия кредитор да съобщи на длъжника за цесията, като такова упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и ал. 4 ЗЗД. От друга страна, при отсъствието на специални изисквания в закона за начина на уведомяване на длъжника за цесията, съобщението до него следва да се приеме за надлежно и когато изходящото от цедента уведомление му е връчено като приложение към исковата молба, с която цесионерът е предявил иск за изпълнение на цедираното вземане. Като факт от значение за спорното право, настъпил във висящия процес, извършеното по този начин уведомление от цедента до длъжника следва да се съобрази от съда при разглеждане на исковата претенция на цесионера срещу длъжника съгласно правилото на чл. 235, ал. 3 ГПК.

Ето защо, а и по аргумент за по-силното основание, извършеното в процесния случай упълномощаване на цесионера от страна на цедента да уведоми длъжника, представлява друг валиден начин за нотифициране на цесията. В този смисъл е постановената от ВКС по реда на чл. 290 ГПК практика, обективизирана в решение № 123/24.06.2009 г. по т. дело № 12/2009 г. по описа на II т. о., решение № 78/09.07.2014 г. по т. дело № 2352/2013 г. по описа на II т. о., решение № 3/16.04.2014 г. по т. дело № 1711/2013 г. по описа на I т. о. Като споделя и прилага цитираната съдебна практика, настоящата инстанция приема, че изходящото от цедента, чрез неговия пълномощник, уведомление за извършената цесия, представено с исковата молба на ищеца - цесионер и достигнало до ответника с връчване на препис от исковата молба, съставлява надлежно съобщаване на цесията съгласно чл. 99, ал. 3 ЗЗД, с което осъществено прехвърляне на вземанията поражда действие и за длъжника (ответник) на основание чл. 99, ал. 4 ЗЗД, съответно ищецът е легитимиран да претендира процесните вземания.

Предвид наличието на облигационно правоотношение по договор за потребителски кредит и надлежната легитимация на цесионера, съдът е длъжен да извърши служебна проверка за валидност на договора, с оглед разпоредбата на чл. 7, ал. 3 ГПК и задължителните за съдилищата указания, дадени с Тълкувателно решение № 1/27.04.2022 г. по тълк. д. № 1/2020 г. по описа на ОСГТК на ВКС, предвид подаденото възражение по чл. 414 ГПК и независимо от изявлението на ответника в съдебно заседание, че признава исковите с оглед възможността за извънсъдебно решаване на спора. Доколкото няма данни да е налице отрицателна предпоставка, предвидена в чл. 4 ЗПК, процесният договор за кредит е в приложното поле на ЗПК.

Съгласно приложимата разпоредба на чл. 22 ЗПК, договорът за потребителски кредит е недействителен, когато не са спазени императивните законови изисквания към формата и съдържанието на договора за потребителски кредит, установени в защита на потребителите, а именно изискванията на чл. 10, ал. 1, чл. 11, ал. 1, т. 7 - 12 и 20 и ал. 2 и чл. 12, ал. 1, т. 7 - 9. В рамките на извършената от съда служебна проверка за валидност на договора за кредит, съдът установи следното:

Договорът между ищеца и ответника е сключен в писмена форма, с което е изпълнено изискването за форма съгласно чл. 10, ал. 1 ЗПК. От съдържанието на приетия по делото договор за потребителски кредит е видно, че са посочени датата и мястото на сключване, вида на предоставения кредит, индивидуализиращи данни за страните, размерът на получената сума, общият размер, който потребителят следва да върне, годишният лихвен процент по кредита, условията за издължаване на кредита - брой и размер на погасителните вноски и периодичността и датите на плащането им, срока на договора за кредит – доколкото в погасителния план е посочена крайна дата за издължаване на последната вноска – 20.03.2019 г., че са дължими 25 месечни вноски. В чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК е посочено, че в договора следва да се съдържа и лихвеният процент на кредита, условията за прилагането му и индекс или референтен лихвен процент, който е свързан с първоначалния лихвен процент, както и периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент; ако при различни обстоятелства се прилагат различни лихвени проценти, тази информация се предоставя за всички приложими лихвени проценти. Не е налице отклонение от това изискване, доколкото в настоящия случай лихвеният процент е уговорен като фиксиран, а не променлив, което означава, че в структурата му не са включени други съставни компоненти. В този случай не е необходимо да бъдат посочени периодите, условията и процедурите за промяна на лихвения процент, както и методиката за определянето му. Достатъчно е единствено да бъде посочен размерът на ГЛП, което е сторено. Спазено е изискването и на чл. 11, ал. 1, т. 11 ЗПК, като в самия договор е поместен погасителният план, който съдържа информация за размера, броя и датите, на които ответникът следва да направи своите вноски. Договорът за потребителски кредит е сключен с фиксиран лихвен процент, поради което не е необходимо да се посочва последователността на разпределение на вноските между различните неизплатени суми, дължими при различни лихвени проценти за целите на погасяването (решение № 106 от 03.06.2022 г. по гр. д. № 3253/2021 г. по описа

на ВКС, III г. о.). Договорът съдържа и предупреждение за последиците за потребителя при просрочие на вноските, както и наличието на право на отказ на потребителя от договора, срока, в който това право може да бъде упражнено, включително информация за задължението на потребителя да погаси усвоената главница и лихвата.

Съдът счита обаче, че сключеният между страните договор за потребителски кредит е недействителен на основание чл. 22, ал. 1, вр. чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, според която разпоредба договорът следва да съдържа годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин.

Установява се от представения договор, че в него е посочен ГПР в размер на 47,16 %, като формално изискването за посочване се явява изпълнено. Липсва обаче допълнителна информация относно начина на формирането на посочения процент на разходите, както и какво е взето предвид при формирането му. Освен това настоящият съдебен състав счита, че уговорените в договора за потребителски паричен кредит от 15.02.2017 г. „такса ангажимент“ и застрахователна премия по „Защита на плащанията“ са разходи по кредита, които следва да бъдат включени при изчисляването на годишния процент на разходите - ГПР, съгласно императивното изискване на чл. 19, ал. 1 и ал. 2 ЗПК. На основание чл. 19, ал. 4 ЗПК годишният процент на разходите не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове или във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република Б.. В противен случай и на основание чл. 19, ал. 5 ЗПК тези клаузи са нищожни.

Дефиницията на понятието „общ разход по кредита за потребителя“ се съдържа в § 1, т. 1 от ДР на ЗПК, съгласно който това са всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждения за кредитни посредници и всички други разходи, пряко свързани с договора потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия, като общият разход по кредита за потребителя не включва нотариални такси.

В разглеждания случай общият размер на задължението на ответника е формирано като сбор от различни компоненти, описани в изготвения погасителен план, включително задължението за „такса ангажимент“ в размер на 105 лв. и за застрахователна премия в размер на 420 лв. Плащането на таксата „ангажимент“ и застрахователна премия по застраховка „Защита на плащанията“ обаче не е отразено като разход при формирането на оповестения ГПР от 47,16 %, въпреки че те са включени в общия дълг и месечните вноски (при аритметично изчисляване на посочения в договора ГПР съдът установи, че застрахователните премии не са включени в него, напротив, при включването им ГПР

надвишава 50 %, тоест води и до нарушение на чл. 19, ал. 4 ЗПК, доколкото надхвърля законоустановения размер - пет пъти размера на законната лихва). По този начин е нарушено изискването на чл. 19, ал. 1 ЗПК за оповестяване на всички разходи по кредита, което не позволява на потребителя да прецени икономическите последици от сключването на сделката (в този смисъл са решение № 3869/13.07.2023 г. по в. гр. д. № 8634/2022 г. по описа на СГС, решение № 1749/10.04.2023 г. по в. гр. д. № 12443/2021 г. по описа на СГС, решение № 2165/27.04.2023 г. по в. гр. д. № 2471/2022 г. по описа на СГС, решение № 939/21.02.2024 г. по в. гр. д. № 10772/2021 г. по описа на СГС, решение № 50056/29.05.2023 г. по т. д. № 2024/2022 г. по описа на ВКС, I т. о., определение № 50685/30.09.2022 г. по гр. д. № 578/2022 г. по описа на ВКС, III г. о., определение № 50056/30.01.2023 г. по т. д. № 632/2022 г. по описа на ВКС, I т. о., определение № 531/10.06.2022 г. по гр. д. № 2589/2021 г. по описа на ВКС, III г. о. и др.).

В договора за потребителски паричен кредит от 15.02.2017 г. в графа „Параметри и условия“ е предвидено заплащането на застрахователна премия по застраховка „Защита на плащанията“ в размер съгласно застрахователния сертификат и според срока на договора за кредит. Така едновременно с попълването и подписването на договора за кредит кредитополучателят безусловно изразява своето писмено съгласие за сключване на посочената застраховка и за заплащане на застрахователната премия.

По силата на чл. 4.1 от Общите условия за застраховка „Защита на плащанията“ кредитополучателите по договор за потребителски паричен кредит едновременно с попълването и подписването на договора за кредит изразяват своето изрично писмено съгласие да се застраховат и приемат настоящите Общи условия. Декларацията за приемане на застраховането и Общи условия е неразделна част от всеки договор за кредит.

Следва да се отбележи също, че в случая приложение намира определението, съдържащо се в чл. 3, буква „ж“ на Директива 2008/48/ЕО на Европейския Парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета, съгласно който „общи разходи по кредита за потребителя“ означава всички разходи, включително лихва, комисиони, такси и всякакви други видове разходи, които потребителят следва да заплати във връзка с договора за кредит и които са известни на кредитора, с изключение на нотариалните разходи; разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, по-специално застрахователни премии, също се включват, ако в допълнение към това сключването на договор за услугата е задължително условие за получаване на кредита или получаването му при предлаганите условия. В случая задължението за заплащане на застрахователна премия макар и дължимо на трето лице - застрахователен агент, е включено в погасителните вноски по кредита. Заплащането на застрахователната премия е условие за получаване на кредита, доколкото в договора за кредит в раздел „параметри и условия“, изготвен предварително от кредитора, е предвидено заплащане на застрахователна премия и с подписването на договора кредитополучателят безусловно е изразил съгласието си за сключване на застраховката.

По делото се установи, че получаването на кредита при предлаганите условия включва заплащането на застрахователна премия за покупка на застраховка „Защита на плащанията“, предвид уговорката по т. 2 от Условия по договор за кредит, което се установява и от ССЧЕ. Следователно застрахователната премия представлява разход, който е следвало да бъде включен в ГПР и липсата на този разход в договора при изчисляването на ГПР е в противоречие с императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Целта на цитираната разпоредба е на потребителя да се предостави пълна, точна и максимално ясна информация за разходите, които следва да направи във връзка с кредита, за да може да направи информиран и икономически обоснован избор дали да го сключи. От посоченото следва, че за да е спазена разпоредбата на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК, следва в договора да е посочено не само цифрово какъв годишен процент от общия размер на предоставения кредит представлява ГПР, но изрично и изчерпателно да бъдат посочени всички разходи, които длъжникът ще направи и които са отчетени при формиране на ГПР. С оглед на изложеното, независимо, че формално е изпълнено изискването за посочване в договора на годишния процент на разходите по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, предвид липсата на яснота за формирането им и тяхното некоректно посочване, за потребителя е налице пречка да разбере какви са икономическите последици за него от сключването на договора. Последица от това нарушение е недействителност на договора, съгласно нормата на чл. 22 ЗПК.

На основание чл. 23 ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Съгласно трайно установената вече практика на ВКС, ако тази недействителност се установи в производството по чл. 422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на ЗЗД и в цитираната разпоредба на чл. 23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл. 55 ЗЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор, в частност при нищожен договор за потребителски кредит и позоваване от страна на потребителя на изтекла погасителна давност. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл. 23 ЗПК в специалния ЗПК.

По отношение на възражението на ответника за настъпила погасителна давност, което ответникът не е заявил изрично, че не поддържа, съдът приема същото за неоснователно. Доколкото се прие по-горе, че ответникът не дължи договорна лихва и обезщетение за забава и на основание чл. 23 ЗПК следва да върне единствено чистата

стойност на отпуснатия му кредит, то по отношение на вземането на ищеца за главницата приложение намира петгодишният давностен срок по чл. 110 ГПК, тъй като плащанията по договор за кредит нямат периодичен характер (при договора за кредит се поема едно цяло задължение, като с уговорените погасителни вноски отделните плащания са начин на разсрочено погасяване на едно общо задължение на отделни части). Към момента на постановяването на настоящото решение по въпроса „При уговорено погасяване на главното задължение на отделни погасителни вноски с различни падежи, откога тече съгласно чл. 114 ЗЗД давностният срок за главницата и/или за възнаградителните лихви - от датата на падежа за всяка вноска или от настъпване на изискуемостта на целия дълг, включително в хипотеза на предсрочна изискуемост?“, е образувано Тълкувателно дело № 3/2023 г. по описа на ОСГТК на ВКС – като настоящият съдебен състав възприема за правилно становището, че началният момент, от който започва да тече давностният срок за вземания за главница по погасителни вноски по договор за кредит, е моментът на изискуемостта на съответната вноска, а не датата на уговорения краен срок за погасяване по кредита (така решение № 779/09.02.2024 г. по в. гр. д. № 8605/2022 г. по описа на СГС, вкл. когато договорът за кредит е обявен за недействителен, тъй като целта на защитата на потребителя не е отричането с обратна сила на договарянето в цялост, а само изключване на обвързаността на потребителя с породени от такова договаряне задължения, накърняващи баланса на интересите на насрещните страни).

Съгласно чл. 3, т. 2 от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, за срока от 13 март 2020 г. до отмяната на извънредното положение спират да текат давностните срокове, с изтичането на които се погасяват или придобиват права от частноправните субекти. Съгласно § 13 от Преходните и заключителните разпоредби към Закона за изменение и допълнение на Закона за здравето (ДВ, бр. 44/2020 г., в сила от 14.05.2020 г.) сроковете, спрели да текат по време на извънредното положение по Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците, продължават да текат след изтичането на 7 дни от обнародването на този закон в „Държавен вестник“. Следователно за времето от 13.03.2020 г. до 20.05.2020 г. включително погасителната давност е спряна по силата на закона.

Предвид всичко изложено съдът намира, че до датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 07.06.2022 г., е изтекла погасителната давност (при отчитане на спирането ѝ по силата на закона за период от 69 дни) за главницата по погасителни вноски, чиито падеж е настъпил към 31.03.2017 г., което обаче включва само първа погасителна вноска, която е била заплатена на 17.03.2017 г., следователно вземането на ищеца за главница не е погасено по давност.

В настоящия случай чистата сума, подлежаща на връщане съгласно разпоредбата на чл. 23 ЗПК е в размер на 2895 лв. С оглед на това, че ответникът е заплатил сума в общ размер от 1425,19 лв. (включително след отчитане по реда на чл. 235, ал. 3 ГПК на

плащанията в хода на процеса), то дължимият остатък от главното задължение възлиза на сумата от 1469,81 лв., до който размер предявеният главен иск е основателен и следва да бъде уважен, а за разликата до пълния предявен размер от 3032,22 лв. следва да бъде отхвърлен. Предвид извода за недействителност на договора за потребителски кредит съдът счита, че вноските, направени от ответника и отнесени от кредитора за погасяване на задълженията за договорна лихва следва да се зачетат като вноски по кредита, погасяващи неговата чиста стойност. Като законна последица от уважаване на иска за главница следва да се присъди и законна лихва от датата на подаване на заявлението по чл. 410 ГПК – 07.06.2022 г. до окончателното изплащане на вземането.

На основание чл. 23 ЗПК неоснователни са установителните иски с правно основание чл. 240, ал. 2 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за договорна лихва в размер на 1202,58 лв. и за обезщетение за забава в размер на 1531,95 лв. и същите следва да бъдат отхвърлени.

По разноските:

При този изход на делото на основание чл. 78, ал. 1 ГПК на ищеца следва да бъдат присъдени своевременно поисканите разноски в исковото и в заповедното производство (предвид т. 12 от Тълкувателно решение № 4/18.06.2014 г. по тълк. д. № 4/2013 г. по описа на ОСГТК на ВКС следва да се постанови осъдителен диспозитив за разноските в заповедното производство). Ищецът е сторил разноски както следва: 115,34 лв. – за държавна такса и 50 лв. – юрисконсултско възнаграждение, или общо 165,34 лв. в заповедното производство, и 115,34 лв. – държавна такса, 250 лв. – депозит за ССЧЕ и 100 лв. – юрисконсултско възнаграждение, определено от съда съгласно чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 37 ЗПП, вр. чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащане на правната помощ, при съобразяване материалния интерес и фактическата и правната сложност на делото, или общо 465,34 лв. в исковото производство. Намалени съразмерно с уважената част от исковите на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, на ищеца следва да бъдат присъдени разноски както следва: 42,14 лв. за заповедното производство и 118,60 лв. за исковото производство.

От ответника не се претендират разноски, поради което съдът не присъжда такива.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПРИЗНАВА ЗА УСТАНОВЕНО по предявения по реда на чл. 422, ал. 1 ГПК иск с правно основание чл. 9 ЗПК, вр. чл. 23 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД, че П. Д. А., ЕГН *****, с адрес: гр. С..... дължи на „А.С.В.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С..... сумата от **1469,81 лв.** – главница по Договор за потребителски паричен кредит, отпускане на револвиращ потребителски кредит, издаване и ползване на кредитна карта № PLUS-14523493 от 15.02.2017 г., сключен между „Б.П.П.Ф.“ ЕАД в качеството на кредитодател, и П. Д. А. в качеството на кредитополучател,

вземанията по който са цедирани на „А.С.В.“ ЕАД с Договор за продажба и прехвърляне на вземания (цесия) от 11.11.2021 г. и Приложение № 1 към договора, ведно със законната лихва върху главницата, считано от 07.06.2022 г. до изплащане на вземането, за която сума е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 04.07.2022 г. по ч. гр. д. № 30404/2022 г. по описа на СРС, 24 състав, като **ОТХВЪРЛЯ** предявените иски, както следва: с правно основание чл. 240, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД за главница за разликата над уважения размер от 1469,81 лв. до пълния предявен размер от 3032,22 лв. и с правно основание чл. 240, ал. 2 ЗЗД, вр. чл. 79, ал. 1, пр. 1 ЗЗД, вр. чл. 9 ЗПК, вр. чл. 99 ЗЗД и чл. 86, ал. 1 ЗЗД за сумата от 1202,58 лв. - договорна лихва за периода 20.03.2017 г. – 20.03.2019 г. и за сумата от 1531,95 лв. – обезщетение за забава за периода 21.03.2017 г. – 06.06.2022 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 04.07.2022 г. по ч. гр. д. № 30404/2022 г. по описа на СРС, 24 състав, като неоснователни.

ОСЪЖДА П. Д. А., ЕГН *****, с адрес: гр. С..... да заплати на „А.С.В.“ ЕАД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление: гр. С....., на основание чл. 78, ал. 1 ГПК, сумата от 42,14 лв. – разноси за ч. гр. д. № 30404/2022 г. по описа на СРС, 24 състав и сумата от 118,60 лв. – разноси за исковото производство, съразмерно с уважената част от исковите.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____